

Motion till riksdagen 2025/26:4167

av **Malcolm Momodou Jallow m.fl. (-)**

med anledning av prop. 2025/26:265 Skärpta regler om uppsikt och förvar

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen avslår proposition 2025/26:265 i dess helhet.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att frihetsberövanden inom migrationsrätten endast ska användas som en sista utväg, under så kort tid som möjligt och med starka rättssäkerhetsgarantier och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att elektronisk övervakning inom migrationsprocessen inte ska normaliseras eller användas oproportionerligt mot människor som inte dömts för brott, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att barnets bästa, familjeliv, psykisk hälsa och proportionalitetsprincipen ska väga tyngre vid beslut om uppsikt och förvar och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör återkomma med en samlad analys av propositionens konsekvenser för mänskliga rättigheter, psykisk hälsa, barns rättigheter, diskriminering och Sveriges internationella åtaganden och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

frihetsberövanden, övervakning och kontroll görs till allt mer centrala verktyg i migrationsprocessen.

Riksdagen bör avslå propositionen i dess helhet.

Förvar inom migrationsrätten är administrativa frihetsberövanden. Det handlar i många fall om människor som inte är misstänkta eller dömda för brott. Trots detta utvecklas systemet stegvis mot längre förvarstider, hårdare kontrollformer och ökad användning av övervakningsteknik. Detta är en mycket allvarlig utveckling.

En rättsstat måste vara särskilt försiktig när staten frihetsberövar människor som inte dömts för brott. Frihetsberövanden ska vara proportionerliga, individuellt motiverade och användas som en sista utväg under så kort tid som möjligt.

Propositionen går i motsatt riktning.

Förslaget om elektroniskt övervakad vistelseskyldighet innebär att människor i migrationsprocess ska kunna kontrolleras genom elektronisk övervakning trots att de inte dömts för brott. Detta riskerar att skapa ett system där människor med osäker migrationsstatus behandlas som säkerhetsrisker snarare än rättighetsbärare.

Det innebär ett principiellt skifte från rättssäker migrationshantering till administrativ kontrollpolitik.

Särskilt oroande är också förslagen om längre förvarstider och särskilda säkerhetsavdelningar. Det riskerar att ytterligare sudda ut gränsen mellan migrationsförvar och kriminalvård. Människor som söker skydd eller befinner sig i migrationsprocess ska inte behandlas som presumtiva brottslingar.

Långvariga frihetsberövanden kan dessutom få mycket allvarliga konsekvenser för psykisk hälsa, familjeliv och barns situation. Många människor i migrationsprocess har redan erfarenheter av krig, våld, tortyr eller trauma. Ett system som bygger på längre frihetsberövanden och ökad kontroll riskerar att förvärpa denna utsatthet.

Barnkonventionen är svensk lag. Barnets bästa ska vara en verklig och styrande princip i alla beslut som påverkar barn och familjer.

Att motsätta sig propositionen innebär inte att vara emot ordnade och rättssäkra återvändandeprocesser. Sverige ska ha ett fungerande migrationssystem. Men effektivitet får aldrig bli ett argument för oproportionerliga frihetsinskränkningar eller ökad övervakning av människor som inte dömts för brott.

Frågan handlar ytterst om vilket samhälle Sverige vill vara.

Ett samhälle där rättssäkerhet, proportionalitet och mänskliga rättigheter står i centrum eller ett samhälle där allt fler människor frihetsberövas och övervakas inom ramen för migrationspolitiken.

Riksdagen bör därför avslå propositionen i dess helhet.

Malcolm Momodou Jallow (-)

Lorena Delgado Varas (-)

Daniel Riazat (-)